

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۳/۲۸

واحد فقیري

احمد رشید: افغان سولي ته يو گام پرمختگ

تېر کال جمهور رئیس ټرمپ د طالبانو سره د سولي د مذاکراتو زرغون څراغ ولگاوه، خو هیچا دا باور نه لاره چې د هغه حوصله به دونه دوام وکړي. زیاترو مبصرینو ویل چې ممکنه ده ټرمپ نابیره د امریکایي مرکه چیانو کارونه ور سبوتاژ کړي، او بنیایي په خپل سر د امریکایي عسکرو د رایستلو فیصله وکړي، او افغان حکومت طالبانو ته یوازې او آسیب پذیره خوشي کړي.

احمد رشید د مارچ پر ۲۷ د (نیویارک ریویو اوف بوکس) کې لیکي ټرمپ په اول کال کې د امریکا د خارجه وزارت ببخ او بنیاد وکښ، ځکه ټرمپ په دپلوماسی باور نه لري. مگر کله چې ټرمپ خلیزاد وټاکي، مور ټول یې منگ کړو. ځکه خلیزاد یو باتجربه دپلومات دی، او جمهوريپال او دیموکراتان باور پرې لري .

خلیزاد ته په کافي اندازه منابع په اختیار کې ورکړل سوي، او حتی د دفاع وزارت هم همکاري ور سره شروع کړه. حال دا چې پنتگان تر تېر کال پوري پر تهجمي او نظامي حل باندي باور لاره. بله بڼه خبره دا ده چې ټرمپ د افغانستان په برخه کې خپل ټویټري گرگي توب حداقل ته راکښته کړ، او د خلیزاد په کارونو کې یې تر اوسه مداخله نده کړي. د ټرمپ دا چلن له خلیزاد سره مرسته کوي. د دپلوماتانو په حواله، ټرمپ د افغانستان سره ډېره کمه علاقه لري .

د افغانستان د چارو نظارت مایک پامپيو ته خوشي سوي دی. ویل کېږي چې بنیایي پامپيو د سولي پروسه سبوتاژ کړي. پامپيو د بین المللي موسساتو سره - لکه ملگري ملتونه، اروپایي اتحاد، او جهاني بانک - چندان جوړ نه دی. خو داسې ښکاري چې پامپيو هم له افغانستانه ځان گوښه کړی دی .

د واشنگتن همدې نه مداخلې، د خلیزاد لپاره د مانوري ساحه پراخه کړېده، او هغه ته یې اجازه ورکړه چې طالبانو سره په قطر کې شپارلس ورځي دوامداره مذاکرات وکړي. لدې ستومانه کونکو خبرو څخه راوروسته دواړو خواوو د پرمختگ اعلام کړو - امریکا به خپل قواوي د یو ټاکلي تقسیم اوقات سره سم باسي، او طالبان به بیا ترورستانو ته ځای نه ورکوي. ملا عبدالغني بردار او خلیزاد دواړو د جنگ پر ختمولو ټینگار وکړ .

اوس د بین الافغاني ډایالوگ پرا او شروع سو. دا به تر ټولو ستونزمنه مرحله وي. جمهور رئیس اشرف غني سخت په قهر دی، ځکه طالبان خبري نه ورسره کوي. غني باور لري چې امریکایانو او طالبانو پشلا دسیسه ورته جوړه کړې ده، خو دی له پروسې څخه لیري وساتي. د غني وسواس او اضطراب دونه شدید سو چې حمد الله محب په واشنگتن کې خلیزاد په دسیسه کولو باندي تورن کړ. هغه ویل، «مور وروستي خلگ یو چې له جریان خبرېږو.»

د محب د غیری دپلوماتیکي اتهامونو اصلي هدف خلیزاد وو. هغه ویل چې خلیزاد غواړي د افغانستان «واپسرای» سي. لدې الزامونو څخه سمدستي راوروسته، د امریکا خارجه وزارت محب احضار کړ، او غوږونه یې سخت ور تاوو کړ، او لدې پس د امریکا سره د هر راز معاملې څخه منع کړای سو.

واقعیت دا دی چې اشرف غني په دننه کې سخت کمزوری دی، او بېس یې ورځ په ورځ شوږېږي. احزاب، سیاستوال، د مدني ټولني مشران، او جنگسالاران ورته په قهر دي. حتی د هغه پخواني ملگري دا مني چې د سیاسي مصالحې راوروسته باید غني ایسته سي. غني پدې ټولو واقف دی، او همدا وجه ده چې امریکایانو ته خښمېږي .

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له الیرلو مخکې په خیر و لولی

طالبان هم د غني پر زخمونو باندي مالگي دوروي، ځکه هغوی په مسکو کي د افغان سياستوالو سره وکتل. بل بين الافغاني مجلس به په اپريل کي په دوحه وي، هله به هم د کابل استازي بهر محروم ناست وي. له غني سره د طالبانو د نه ملاقات اصرار يو مهم خنډ دی. دا چي دا به څرنگه فيصله سي، اوس لا نه ده معلومه.

خليلزاد زرنګ دی، ځکه هغه وايي چي بين الافغاني مذاکرات د افغانانو کار دی، او هغوی يې بايد خپله سره فيصله کړي. په داسي حال کي چي اشرف غني د امريکايانو کومک ته انتظار باسي، خو هغه حتی د خپل ځان سره هم مرسته نه ده کړي. غني نه د بين الافغاني دايالوګ لپاره چوکاټ جوړ کړی دی، او نه يې هم حتی تر اوسه پوري يو معتبر ټيم جوړ کړی دی، البته د خليلزاد له تشويق سره سره .

بلخوا، طالبانو خپلو حملو ته کش ورکړی دی. هغوی په بادغيس کي زيات عسکر نيولي دي، او سل تنه عسکر تري ترکمنستان ته فرار کړی وو. طالبان قريب پنځوس فيصده خاوره کنټرولوي.

تېر ځل په جينوا کي په ۱۹۸۸ کي، د ملګرو ملتونو تر نظارت لاندي يوه موافقه لاسليک سوه چي له افغانستانه د شوروي پوځيانو د وتلو سبب سوه. د جينوا خبرو څلور کاله په بر کي ونيول. د هغه وخت راهيسي، دا لومړی ځل دی چي په افغانانو کي د سولي د راتګ اميدونه راسپړېدلې دي، او د يوي سياسي مصالحي تمه لري. که چيري جمهور رئيس ټرمپ خپلي غير عادي حوصلي ته دوام ورکړي، خليلزاد بنايي يوه سياسي مصالحه تر لاسه کړي .

پای